

**СЕКЦІЯ 6:
КРИМІНОЛОГІЯ**

Галаган Віталій Іванович,

здобувач кафедри кримінології та кримінально -виконавчого права НАВС

**ФОРМИ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ЗА СОБІВ МАСОВОЇ
ІНФОРМАЦІЇ (ЗМІ) НА ФОРМУВАННЯ ЗЛОЧИННОЇ
ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ**

У ч. 1 ст. 9 Закону України «Про охорону дитинства» зазначається, що кожна дитина має право на отримання інформації, яка відповідає її віку. Це право включає свободу розшукувати, одержувати, використовувати, поширювати та зберігати інформацію в усній, письмовій чи іншій формі, за допомогою творів мистецтва, літератури, засобів масової інформації, засобів зв'язку (комп'ютерної, телефонної мережі тощо) чи інших засобів на вибір дитини. Їй забезпечується доступ до інформації та матеріалів з різних національних і міжнародних джерел, особливо тих, які сприяють здоровому, фізичному і психічному розвитку, соціальному, духовному та моральному благополуччю.

Хоча на законодавчому рівні і визначено право дитини на інформацію, та довготривала політична та економічна кризи в нашій державі призвели до того, що засоби масової інформації (далі по тексту ЗМІ) перестали виконувати функції інформування, виховання та формування позитивної свідомості молоді, а перетворилися на бізнесові проекти, які перестали виконувати свої основні функції: виховну, пізнавальну та соціальну.

Більше того, своїми односторонніми діями сучасні ЗМІ сприяють виникненню ідеологічного та ціннісно-нормативного вакууму у свідомості неповнолітніх, які намагаються заповнити сценами агресії, розпусти, а також перекрученням інформації, і як наслідок ми спостерігаємо збільшення злочинності неповнолітніх в Україні. Тому, під час проведення дослідження негативного впливу ЗМІ на формування злочинної поведінки неповнолітніх постає закономірне питання: в яких формах відбувається негативний вплив ЗМІ та в чому його особливості?

Слід погодитися з позицією О.І. Бугери, що на формування протиправної поведінки неповнолітніх значний вплив може здійснювати телепродукція з елементами насильства та жорстокості, в якій нерідко зображуються стандарти поведінки, що несумісні з ціннісними орієнтаціями нашого суспільства. Зважаючи на те, що ступінь

інформаційного забезпечення суспільства зростає, роль цього чинника також підвищується.

Сьогодні з боку ЗМІ відбувається вплив на особистість неповнолітнього з метою модифікації його уявлень, смаків, поведінки в напрямку, яка задається інформаційним каналом. Мета такого впливу - контроль підсвідомості неповнолітнього. При цьому, дуже часто особлива увага приділяється не змісту інформації (її правдивості, відповідності етичним нормам), а формі її викладу. З цієї позиції ЗМІ можна розглядати як канал формування масової негативної свідомості та канал для поширення міфів (міфи про справедливих злочинців, про вбивства за ради справедливості і т.д.) з метою їх впливу на свідомість неповнолітніх.

На нашу думку, на теперішній час існує проблема, яка пов'язана з негативним впливом ЗМІ на формування злочинної поведінки неповнолітніх, але до теперішнього часу наукою не визначено форм такого негативного впливу з боку ЗМІ.

Стереотипи та стандарти поведінки показуються в ЗМІ в якості готових формул майбутньої поведінки та конкретизуються за допомогою мовних засобів і візуальних зображень. У більшості випадків нав'язування з боку ЗМІ стереотипів та стандартів поведінки проявляється у трансляції помилкових узагальнень, які дуже активно використовуються для отримання потрібної емоційної реакції від неповнолітніх.

Сучасні спеціалізовані ЗМІ, які орієнтовані на дитячу аудиторію широко використовують американський варіант викладу інформації, тобто друковані ЗМІ широко застосовують викладення інформації у формі коміксів, у яких інформація подається в максимально примітивному, «розжованому» вигляді, як готовий продукт, що виключає можливість неповнолітнього самостійно робити якісь висновки на основі отриманої інформації. На телебаченні відбувається перевантаження шоу-програм над освітніми програмами, а отже, сьогодні ЗМІ не виконують виховну, пізнавальну та соціальну функції, але виконують в основному гедоністичну та розважальну, що призводить до негативних наслідків у вигляді навіювання та повторювання негативної інформації, фрагментної подачі інформації, стандартизації викладеної інформації і як результат дезінформація неповнолітньої аудиторії та маніпулювання з боку ЗМІ думкою неповнолітніх.

На підставі дослідження можна стверджувати, що основними формами впливу, на нашу думку, є:

- неповне відтворення актів насилля та агресії;
- повне відтворення актів насилля та агресії;
- опосередкований вплив.

І всі три форми негативного впливу з боку ЗМІ, що сприяють формуванню злочинної поведінки неповнолітніх об'єднує одна спільна риса: ЗМІ застосовуючи різні форми впливу на неповнолітніх не турбуються щодо можливих наслідків своєї діяльності, а неповнолітні піддаючись такому впливу скоюють акти насилля та агресії, за які зазнають покарання розплачуючись за помилки інших.

Пероговська Ольга Миколаївна,

слухач факультету заочного навчання Інституту кримінально - виконавчої служби

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри кримінально -виконавчого права Інституту кримінально - виконавчої служби **Пазиніч В.І**

***ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ В ЗАРУБІЖНИХ
КРАЇНАХ НЕ ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПОЗБАВЛЕННЯМ В ОЛІ***

При вході в світове товариство, Україна взяла курс на удосконалення правової держави та створення демократичного громадянського суспільства. На даному етапі розвитку вітчизняної кримінально-виконавчої системи тема виконання кримінальних покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, є дуже актуальною.

Даною тематикою займалося та внесло багато здобутків велика кількість видатних вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема Г.А. Аванесов, С. С. Алексєєва, Г.П. Байдакова, О.В. Беци, В.Я. Богданова, І.А. Вартилицька, П.А. Воробей, Н.О. Гуторова, Р.М. Гури, Т.А. Денисова, О.М. Джуца, А.Т. Іванова, В.Г. Лукашевич, Є.Д. Лук'яничков, В.А. Львовичкін, А.С. Міхлін, А.С. Минаєва, А. А. Музика, В.І. Осадчий, С.Н. Пономарьов, А.Х. Степанюк, В. Я. Тацій, В.М. Трубніков, О.О. Книженко, С.І. Комарицький, Л.Г. Крахмальник, С.В. Черкасов та інші.

Для того щоб мати уявлення про підходи до організації та правового регулювання виконання кримінальних покарань у різних регіонах світу, необхідно розглянути, як вирішуються ці питання у США, Великобританії, Франції, Литві, Латвії, Швейцарії, Росії... Сучасний стан та динаміка злочинності в зарубіжних країнах виявили цілу низку подібних Україні тенденцій і обумовили вдосконалення виконання кримінальних покарань. До найбільш актуальних з цих проблем слід віднести: 1) підвищення ефективності виконання покарань без ізоляції засуджених від суспільства з тим, щоб вони могли бути альтернативою позбавлення волі; 2) пошук варіантів найбільш оптимального виконання позбавлення волі злочинців.

Відповідно до запропонованої Богатирьовим І.Г. загальної класифікації кримінальних покарань, вони поділяються на: покарання у